

Concert zaterdag 27 februari 2010

Wyneke Jordans & Leo van Doeselaar - piano 4-handig

Kasteel De Vanenburg, Putten

Inhoud

- 2 Programma 27 februari 2010
- 3 Wyneke Jordans en Leo van Doeselaar
- 4-6 Toelichting door Wouter Molendijk
 - a Agenda seizoen 2009/10
 - b Agenda seizoen 2010/11
 - c Contactadressen en concertlocaties

**randmeer
concerten**

**10e Randmeerconcert - seizoen 2009/2010
zaterdag 27 februari 2010 20.00 uur
Kasteel De Vanenburg - Putten**

Wyneke Jordans en Leo van Doeselaar - piano vierhandig

Robert Schumann
(1810-1856)

Klavierstücke für kleine und große Kinder op. 85 (1849)

Robert Nasveld
(1955-heden)

Traumblätter (2007)

Georges Bizet
(1838-1875)

Jeux d'enfants op. 22 (1871)

~ pauze ~

John Adams
(1947- heden)

Short ride in a fast machine (1986)
(bewerkt door John Vleggaar)

George Gershwin
(1898-1937)

Rhapsody in Blue (1924)
(bewerkt door Henry Levine)

John Adams

George Gerschwin

Pianoduo Wyneke Jordans en Leo van Doeselaar

Nadat ze bij Jan Wijn aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam hun diploma Uitvoerend Musicus behaalden, zijn **Wyneke Jordans** en **Leo van Doeselaar** niet meer weg te denken van de Nederlandse concertpodia. Als quatre-mainsduo, op twee piano's en in samenwerking met ensembles als de Slagwerkgroep Amsterdam, het Nederlands Kamerkoor, het Berliner Philharmonischer Chor, het Barokorkest van de Nederlandse Bachvereniging, Anima Eterna en verschillende Nederlandse Symfonie-orkesten hebben ze zich sinds 1977 ontwikkeld tot een hechte eenheid.

Concertreizen voerden hen door Europa, de Verenigde Staten en Azië. Ze waren het eerste quatre-mainsduo met een tournee door China (2005 en 2006). Van hun spel worden regelmatig opnamen uitgezonden voor radio en televisie. In 1985 ontvingen zij de Publieksprijs van de Sonesta Koepelzaal te Amsterdam en in 2006 werden zij vanwege hun grote verdiensten voor de Franse muziek onderscheiden met een zilveren medaille door het genootschap 'Arts-Sciences-Lettres' te Parijs. Zij vervulden gastdocentschappen aan diverse Nederlandse conservatoria. Leo van Doeselaar is daarnaast als orgeldocent verbonden aan de Universität der Künste in Berlijn.

Behalve aan het grote repertoire voor piano à quatre mains en twee piano's besteedt het duo ook aandacht aan Nederlandse muziek en aan de vele goede bewerkingen van oorspronkelijk voor andere instrumenten geschreven composities. Het pianoduo realiseerde vanaf 1983 een reeks grammofonplaten en cd's voor het label Etcetera Records. In deze serie verschenen de complete muziek voor piano à quatre mains van Erik Satie, de Legenden, op. 59 van Antonin Dvorak en de complete muziek voor piano à quatre mains van Maurice Ravel.

Naast deze activiteiten specialiseerden Wyneke Jordans en Leo van Doeselaar zich in het bespelen van de fortepiano. Onder leiding van Malcolm Bilson en Jos van Immerseel richtten zij zich vooral op het rijke repertoire van de eerste Weense School.

Als fortepianoduo gaven zij recitals en masterclasses op gerenommeerde festivals als het Oude Muziek Festival in Utrecht, het Festival van Vlaanderen, Antverpiano, het York Early Music Festival, de Berliner Tage für Alte Musik, het Festival van Saintes, het Festival van San Antonio (U.S.A.) en het Early Music Festival te Moskou.

In 1993 kwam een samenwerking met de BBC tot stand, die tot nu toe resulteerde in een serie van zeven opnamen en concerten op zowel historische als moderne piano's. Van hun gezamenlijke spel op historische piano's verschenen tot nu toe drie opnamen: een cd met quatre-mainswerken van Franz Schubert, een cd met een anthologie van vierhandige Nederlandse pianomuziek en een cd met een compilatie van 2 BBCopnamen met werken van Beethoven, Schubert, Mendelssohn, Schumann en Brahms, gespeeld op drie verschillende historische instrumenten uit de collectie van Edwin Beunk. Hun cd-opname op een eeuw oude Bechstein-vleugel laat 2 Brandenburgse Concerten en de 3e Suite van Joh.Seb.Bach horen in de vierhandige bewerking door Max Reger. Ter ere van hun 25-jarig jubileum als pianoduo kwam in 2002 eveneens op Challenge Classics een cd uit met Franse 4-mainsmuziek onder de title 'Bric-à-brac'. Deze cd's kregen in de landelijke pers lovende kritieken.

Toelichting 1/3

In de 19e eeuw bloeide het pianoduo, het pianospelen met vier handen, dat we vroeger 'quatre-mains' noemden. Het werd uitgevonden aan het eind van de 18e eeuw in de overgangstijd van klavecimbel naar pianoforte. Mozart speelde als kind met zijn oudere zus Nannerl samen op één klavecimbel en schreef later de eerste substantiële werken voor pianoduo. Maar toen had het klavier nog niet de omvang die het in de eerste decennia van de 19e eeuw zou krijgen. Hoe breder het klavier, des te gemakkelijker kun je er met z'n tweeën achter zitten zonder voortdurend in elkaars vaarwater te zitten. Vooral waar de handen elkaar kruisen, en jouw hand zich tussen de handen van de ander bevindt, daar moet je goed afspreken wiens arm boven gaat en wiens arm onder. We zullen dat vast ook zien bij het eminente pianoduo Jordans en van Doeselaar, die voor de vierde keer voor ons optreden.

In de 19e eeuw verscheen in veel huizen van de gegoede burgerij een piano. De piano is bij uitstek geschikt om symfonische muziek ook in de huiskamer te laten klinken omdat je zoveel tonen tegelijkertijd kunt laten horen, en op zo'n groot bereik. Als je in de 19e eeuw muziek wilde horen dan kon dat alleen maar live, want electriciteit was er nog niet! En samenspelen is ook heel leuk! Zo ontstond er dus een markt voor stukken 'à quatre-mains'. Hoe spannend is het om met die leuke jongen of met dat lieve meisje samen 'quatre-mains' te spelen? Ik vond het leuk! Wellicht kunnen Jordans en van Doeselaar daar iets over vertellen!

Zo werd er in de 19e eeuw dus veel gecomponeerd voor pianoduo. Schubert heeft er veel geschreven, waaronder een aantal meesterwerken. Maar er werd ook heel veel symfonische muziek bewerkt voor pianoduo. Brahms bijvoorbeeld bewerkte veel van zijn symfonische en kamermuziekwerken voor pianoduo. Ook in de 20e eeuw zijn er prachtige stukken geschreven voor pianoduo. Maar het is kennelijk nog steeds aantrekkelijk om symfonische muziek te bewerken voor pianoduo, dat zien we aan de Amerikaanse werken op dit programma.

Schumann schreef in zijn productieve beginjaren als componist uitsluitend pianomuziek voor twee handen, o.a. opus 15, de kindertaferelen. Later heeft hij ook voor pianoduo gecomponeerd, vijf bundels met korte stukken. In opus 85 uit 1849, de 'Stukken voor kleine en grote kinderen' wil hij voor vier handen het succes voortzetten dat hij had met zijn opus 68, 'Album voor de jeugd', voor twee handen. Het mooie laatste deel van opus 85 (Avondlied) is voor drie handen. Bij de eerste uitvoering van 'Ein Deutsches Requiem' van Brahms, waarbij Clara Schumann aanwezig was, werd dit deel als intermezzo gespeeld.

Robert Nasveld schreef "Traumblätter" (Droombladen of Droombeelden) in 2007 in opdracht van Jordans en van Doeselaar. Hij geeft op eigen wijze commentaar op de muziek van Robert Schumann en vult die aan. Zo ontstaat een spannende confrontatie van muziekwerken die door anderhalve eeuw gescheiden worden.

Bizet heeft zijn hele leven in Parijs gewoond. Hij ging op zijn 10e jaar naar het conservatorium. Hij is vooral beroemd geworden door de geweldige opera Carmen uit 1873. (Mijn moeder zong dikwijls "Toreador, pas op daar komt de stier" wat veel beter bij de muziek past dan de echte tekst "Toreador, en gahahaharde".) Twee jaar daarvoor componeerde hij de Jeux d'enfants (kinderspelen). Het is heerlijke muziek, waarbij je haast niet stil kunt blijven zitten. Helaas heeft Bizet niet kunnen genieten van het succes van Carmen, want drie maanden na de première overleed hij (veel te jong) aan een hartaanval.

Toelichting 2/3

Gershwin is helaas ook jong gestorven. Hij is de eerste wereldberoemde componist uit de USA. Zijn bekendste werken zijn de 'Rhapsody in Blue' (1924, voor piano en jazz band), het pianoconcert in F (1925) en de opera Porgy and Bess (1935). De 'Rhapsody in Blue' is een meesterwerk, waarin Gershwin erin slaagt om jazz invloeden te verwerken in 'klassieke muziek'. Grofé heeft het georkestreerd; het begint met een lang glissando op de klarinet. Het zal niet meevallen om dat op de piano te imiteren. Gershwin schreef het stuk in vijf weken. Hij vertelde zijn biograaf: "It was on the train, with its steely rhythms, its rattle-ty bang, that is so often so stimulating to a composer – I frequently hear music in the very heart of the noise... And there I suddenly heard, and even saw on paper – the complete construction of the Rhapsody, from beginning to end. No new themes came to me, but I worked on the thematic material already in my mind and tried to conceive the composition as a whole. I heard it as a sort of musical kaleidoscope of America, of our vast melting pot, of our unduplicated national pep, of our blues, our etropolitan madness. By the time I reached Boston I had a definite plot of the piece, as distinguished from its actual substance." De kleur 'blue' refereert vast aan de blues! Het stuk werd een groot succes en is dat nog steeds. Voor wie meer wil weten: de engstalige Wikipedia wijdt aan dit stuk een apart lemma.

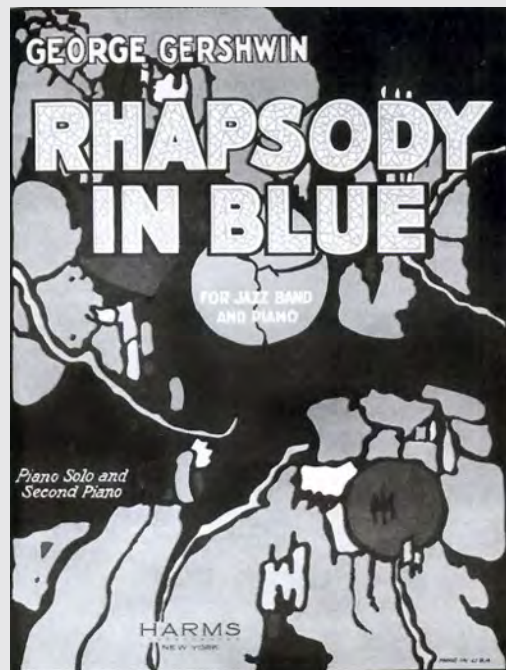
http://en.wikipedia.org/wiki/Rhapsody_in_Blue

Ik ben zeer gesteld op de werken van de Amerikaanse componist **John Adams**. Ik heb veel stukken van hem gehoord, dikwijls door hem zelf gedirigeerd; hij is regelmatig in Nederland. Zijn hilarische opera 'Nixon in China' (1987) was het eerste werk dat ik leerde kennen. Ik beveel deze opera van harte bij u aan; er bestaat een heel mooie dvd van. Zijn opera 'Doctor Atomic' (over de eerste proeven met de atoombom) vond ik ook zeer indrukwekkend.

In de jaren '80 van de vorige eeuw was de z.g. minimal music populair bij Amerikaanse componisten. Je hoort zeer ritmische gespeelde, langzaam verschuivende akkoorden met veel koper en slagwerk. Soms is dat saai, maar niet bij Adams! 'A short ride in a fast machine' (1986) is daarvan een voorbeeld, kort maar krachtig! Ik ben heel benieuwd naar de pianobewerking want slagwerk en koper zijn in de originele versie prominent aanwezig en het lijkt me een hele klus om die in pianoklanken te vertalen.

Wouter Molendijk, 22 februari 2010

Toelichting 3/3

Er worden verschillende delen uit opus 85 van Schumann gespeeld. We laten ons maar verrassen welke van de 12 delen dat zijn.

1. Geburtstagsmarsch
2. Barentanz
3. Gartenmelodie: niet schnell
4. Beim Kränzewinden: nicht zu schnell
5. Kroatenmarsch: lebhaft
6. Trauer: nicht schnell
7. Turniermarsch: sehr kräftig
8. Reigen: einfach
9. Am Springbrunnen: so schnell als möglich
10. Versteckens: schnell
11. Gespenstermärchen: ziemlich rasch
12. Abendlied: ausdrucksvoll und sehr gehalten

Vershillende van de kinderspelletjes die zo mooi door Georges Bizet op muziek zijn getoonzet werden al in de tijd van Pieter Brueghel de Oudere gespeeld en sommige worden heden ten dage nog door kinderen gespeeld. Zo te zien is het bokje springen van alle tijden.

Jeux d'enfants bestaat uit twaalf delen:

1. L'Escarpolette	- de schommel
2. La Toupie	- de priktol
3. La Poupée	- de pop
4. Les Chevaux de bois	- hobbels/stokpaardje
5. Le Volant	- soort badminton
6. Trompette et Tambour	- trompet en trommel
7. Les Bulles de Savon	- zeepbellen blazen
8. Les quatre coins	- de vier hoeken
9. Colin-Maillard	- blindemannetje spelen
10. Saute-Mouton	- bokje springen
11. Petit mari, petite femme	- mannetje, vrouwtje
12. Le Bal	- de bal

Agenda 2009-2010

- 1 zaterdag 19 september 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Franciscus Kwartet
- 2 zaterdag 3 oktober 20 uur Ermelo Lukaskerk
Les Éléments, Franse Barok
- 3 zondag 25 oktober 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Timora Rosler (cello) & Klára Würtz (piano)
- 4 zaterdag 14 november 20 uur Zeewolde Open Haven
Liza Ferschtman (viool) & Inon Barnatan (piano)
- 5 zondag 29 november 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Marieke Schneemann (fluit) & Bart van Oort (fortepiano)
- 6 zondag 13 december 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
The Hague String Variations (strijksextet)
- 7 zondag 10 januari 14 uur Harderwijk Theater Harderwijk
Fancy Fiddlers & Paolo Giacometti (piano)
- 8 zaterdag 30 januari 20 uur Ermelo De Dialoog
La Rondine (blaaskwintet & piano)
- 9 zondag 14 februari 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Bas Verheijden (piano)
- 10 zaterdag 27 februari 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Wyneke Jordans & Leo van Doeselaar (piano vierhanden)
- 11 zaterdag 13 maart 20 uur Zeewolde Open Haven
Matangi Kwartet met Ralph Rousseau (viola da gamba)
en Hein van de Geyn (contrabas)
- 12 zaterdag 27 maart 20 uur Ermelo Lukaskerk
Felicia van den End (fluit) & Eildert Beeftink (piano)

Agenda 2010-2011

- 1 zaterdag 18 september 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Ensemble Caméléon met Sonja van Beek en Joris van Rijn (viool), Joël Waterman en Joost Keizer (altviool), Floris Mijnders (cello), Wilma de Visser (contrabas)
- 2 zaterdag 2 oktober 20 uur Zeewolde Open Haven
The Amsterdam String Quartet m.m.v. Teunis van der Zwart en Gijs Laceulle (hoorn)
- 3 zaterdag 23 oktober 20 uur Ermelo Lukaskerk
Riko Fukuda (fortepiano)
- 4 zondag 14 november 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Lisa Jacobs (viool) en Ksenia Kouzmenko (piano)
- 5 zondag 28 november 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Doris Hochscheid (cello) en Frans van Ruth (piano)
- 6 zondag 2 januari 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
Ensemble A(i)rco met Carla Leurs (viool), Lara van de Stoep (altviool), Julia Tom (cello), Ving Lai Green (contrabas), Céleste Zéwald (klarinet), Birgit Strahl (fagot), Corina Lievers (hoorn)
- 7 zaterdag 22 januari 20 uur Ermelo De Dialoog
Yoram Ish-Hurwitz (piano) m.m.v. Aukelien van Hoytema (toelichting) 'Pelgrimstochten' van Liszt
- 8 zondag 6 februari 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Lavinia Meijer (harp)
- 9 zondag 20 februari 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Judith Landman (fluit) en Bernd Brackman (piano)
- 10 zaterdag 5 maart 20 uur Zeewolde Open Haven
Orlando Kwintet (blaaskwintet) met Marieke Schneemann (fluit), Pauline Oostenrijk (hobo), Lars Wouters van den Oudenweijer (klarinet), Bram van Sambeek (fagot), Ron Schaaper (hoorn)
- 11 zaterdag 19 maart 20 uur Ermelo Lukaskerk
Vermeer Trio met Jeroen Bal (piano), Tjeerd Top (viool), Johan van Iersel (cello)
- 12 zaterdag 2 april 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Mariana Izman (piano)

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet
dhr. W.J. Bömer

E-mail: info-nunspeet@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 252968

voor Harderwijk
dhr. W. Molendijk

E-mail: info-harderwijk@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 421704

voor Ermelo
mevr. H. van Manen-Aartsen

E-mail: info-ermelo@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 563634

voor Putten
dhr. L. van Wijk

E-mail: info-putten@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353842

voor Zeewolde
dhr. H. W. de Wit

E-mail: info-zeewolde@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 036 5223272

secretariaat
dhr. R.G. Lemmens

E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 415593
Guido Gezellelaan 36, 3842 XM Harderwijk

financiën
dhr. H. Berkouwer

E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0577 411242
Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten

concertcoördinator:
dhr. R.A. Norg

E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 551703
Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo

publiciteit/perscontacten:
dhr. M. de Lussanet

E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl

websitebeheer en
Randmeerconcertbrieven:
dhr. A.P. Kuiper

E-mail: media@randmeerconcerten.nl

website Randmeerconcerten

www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

reservering concerten door abonneementhouders, zie website

Adressen van de concertlocaties:

Ermelo	De Dialoog	Raadhuisplein 4, 3851 NT
Ermelo	Lukaskerk	Landgoed Veldwijk 3853 LC
Putten	Kasteel De Vanenburg	Vanenburgerallee 13, 3882 RH
Zeewolde	Open Haven	Kerkplein 8, 3891 ED
Harderwijk	Catharinakapel	Klooster 1, 3841 EN
Harderwijk	Theater	Stationslaan 26, 3842 LA
Nunspeet	Hotel Vennendal	Vennenpad 5, 8072 PX
Nunspeet	Hotel De Sparrenhorst	Eperweg 46 8072 DB
Zeewolde	Open Haven	Kerkplein 8, 3891 ED

Randmeerconcerten

klinken

als kamermuziek in uw oren!

randmeerconcerten